

Nærings- og fiskeridepartementet

Deres ref.

Vår ref.

Trondheim,
2. juli 2018**Høringssvar til NOU 2018:5 - kapital i omstillingens tid**

SpareBank 1 SMN ønsker med dette å knytte noen merknader til utredningen fra kapitaltilgangsutvalget. Vi viser til høringssvaret fra Finans Norge som i hovedsak også er dekkende for våre synspunkter. Vi vil likevel komme med noen supplerende innspill, med særlig vekt på det regionale perspektivet og den tilhørende verdiskaping som er de regionale sparebankenes fundament.

Konkurransesvridning som særlig rammer distriktene

Norske myndigheter har praktisert reglene for kapitaldekning på en måte som har favorisert utenlandske banker, og diskriminert norske. Vi er enig med kapitaltilgangsutvalget i at det må foreligge særskilte grunner for at norske banker skal pålegges regler for kapitaldekning som fraviker fra reglene som deres konkurrenter møter. Det er vanskelig å se at det foreligger slike særskilte, fyllestgjørende grunner for at norske banker skal pålegges avvikende regler som svekker deres posisjon i forhold til konkurrentene. Reguleringene og praktiseringen av disse bør derfor tilpasses det som gjelder utenlandske banker som konkurrerer i Norge under sine hjemlands reguleringsmessige regime. Tilsynsmyndighetenes tilnærming, med bruk av Pilar II-regulering, i stedet for Pilar I-regulering gir særnorske krav som ensidig rammer norske bankers evne til å finansiere virksomheter i distriktene. Vi konstaterer at svenske myndigheter har benyttet muligheten til å flytte soliditetskrav fra Pilar 2 til Pilar 1 i forbindelse med flytting av Nordeas hovedkontor. Dette ivaretar myndighetenes behov for solide banker, uten at det påvirker den innbyrdes konkurranseevnen.

Et diskriminerende regelverk er naturligvis uheldig for norske banker, men også uheldig for norske bedrifter som får en svekket posisjon når de skal finansiere seg i bankmarkedet. Dette rammer bedrifter over hele landet, men særlig små og mellomstore bedrifter i distriktene som ikke er spesielt prioritert av de utenlandske bankene. Slik konkurransevidning er også uheldig for de regionale og lokale sparebankene som i særlig grad betjener og prioriterer disse bedriftene. Det bør derfor være en klar oppgave for norske myndighetene å sikre rettfærdige konkurranseforhold mellom norske og utenlandske banker.

Kapitalvirkemidlene - Investinor

SpareBank 1 SMN støtter utvalgets forslag om å etablere et nytt statlig fond-i-fond mandat for utvikling av private, norske venturefond. Vi er enig med utvalget i at dette nye mandatet, samt forvaltningen av såkornordningen, bør legges til Investinor. Det vil styrke Investinor som profesjonelt investeringselskap som er etablert for å ivareta statens rolle som investor sammen med private investorer i det unoterte markedet.

Både såkorn og det nye venturemandatet må bli tilført tilstrekkelig investeringskapital for å oppfylle formålet som er å styrke kapitaltilgangen til norske tidlig fase bedrifter med internasjonalt potensial. Det må skje ved tilførsel av nye midler fra statens kapitalbeholdning. SpareBank 1 SMN vil i likhet med en rekke høringsinstanser, som NHO, LO og Norsk Venturekapitalforening (NVCA), sterkt anbefale at Investinor beholder sitt direkte investeringsmandat. Det må derfor ikke tas midler fra dette for å finansiere det nye fondsmandatet. Investinor har dokumentert hvor viktig dets mandat og investeringskapasitet er for norske oppstartsselskaper, og for å mobilisere privat kapital til disse.

Nesten alle andre land i OECD har etablert statlige virkemidler for både direkte og fond-i-fond investeringer. Dette er desto viktigere i et land som Norge, som har en stor statlig formue, men vesentlig svakere privat kapitalbase enn mange andre land. Begge mandater er nødvendig i et marked hvor risikoen er høy, og hvor den statlige deltakelse er viktig for å mobilisere privat kapital.

Det er viktig at det hverken på kort eller lang sikt oppstår usikkerhet i markedet om direktemandatet. Slik usikkerhet, eller svekkelse av direktemandatet, vil gjøre Investinor mindre relevant for private investorer og gründere, og gjøre det vanskeligere å rekruttere og beholde den ønskede kompetanse. Et klart og sikkert fundament for et forutsigbart direktemandat vil derfor kunne bidra vesentlig til at også det nye mandatet vil oppfylle sitt formål best mulig.

Behovet for Investinors eksisterende mandat kan illustreres ved statistikk fra Norsk Venturekapitalforening, som viser at Investinors andel av medlemmenes investerte venturekapital i Norge siden 2010 har utgjort mellom 30 og 49 prosent. Selskapet har spilt en viktig motsyklisk rolle etter finanskrisen, og vil kunne fylle en tilsvarende rolle også ved fremtidige konjunkturedganger, hvor venturekapital typisk være blant de første kildene til kapital som reduseres.

SpareBank 1 SMN vil understreke den viktige rollen de statlige kapitalvirkemidlene har spilt for å bidra til regional verdiskaping, både ved å mobilisere privat kapital i distriktene til såkorn og venture - og ved å tilføre kompetent kapital til tidlig fase bedrifter over hele landet. Det vil være ønskelig at myndighetene i sin oppfølging av Mjøs-utvalget bestreber seg på at strukturer og mandater får en bredest mulig politisk forankring, slik at de blir mest mulig robuste og forutsigbare, og ikke politiske kasteballer i for eksempel budsjettsammenheng. Statens Pensjonsfond har begge strukturer som ivaretar en slik forutsigbarhet, noe myndighetene også bør tilstrebe for sine såkorn- og venturemandater.

Med vennlig hilsen
p.p. SpareBank 1 SMN

Vegard Helland
Konserndirektør

Rolf Jarle Bröske
Konserndirektør

